

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Broj: 09-12- 040/22-16611,

Podgorica, 25.01.2022. godine

MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA
-n/r ministru, gospodinu Mladenu Bojaniću-

Poštovani gospodine Bojaniću,

Povodom *Predloga uredbe o načinu utvrđivanja koncesione naknade za privredno društvo ili pravno lice koje koristi vodnu akumulaciju i/ili vodotok za proizvodnju električne energije u hidroelektranama*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

U vezi sa tekstom Predloga uredbe i pripremljenim Izvještajem o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, ukazujemo na to da novim regulatornim rješenjima ne treba propisivati više naknada za isti osnov, odnosno duplirati naknade u sistemu. Ministarstvo finansija i socijalnog staranja vodi računa o broju novih naknada, koje se propisuju za privredne subjekte, a koje mogu da imaju indirektno efekte na životni standard.

Shodno navedenom, sugerišemo da postoji sličan osnov za naplatu naknade u *Odluci o visini i načinu obračunavanja vodnih naknada i kriterijumima i načinu utvrđivanja stepena zagađenosti voda* („Sl. list CG“, br. 029/09, 039/19, 096/20 i 074/21). Mišljenja smo da treba razmotriti opravdanost postojanja obje naknade, ukoliko je osnov naplate isti. Istovremeno, želimo da istaknemo da smo i u mišljenju Ministarstva finansija i socijalnog staranja, povodom *Predloga odluke o visini i načinu obračunavanja vodnih naknada i kriterijumima i načinu utvrđivanja stepena zagađenosti voda*, koji je pripremljen od strane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, 17. avgusta 2020. godine, ukazali da naknada za korišćenje voda za proizvodnju električne energije zahtijeva izdvajanje značajnog iznosa sredstava za privredne subjekte.

Uvidom u dostavljeni Predlog uredbe i Izvještaj o analizi uticaja propisa utvrđeno je da za implementaciju navedenog akta nijesu potrebna sredstva iz budžeta Crne Gore.

Istovremeno, implementacijom propisa ostvariće se pozitivan uticaj na Budžet Crne Gore kroz povećanje prihoda, posebno po osnovu veće naplate koncesione naknade za korišćenje vodnih akumulacija i/ili vodotok za proizvodnju električne energije u hidroelektranama. U RIA obrascu navedeno je da je očekivani godišnji prihod po osnovu primjene ovog propisa 1,5 mil.€, a isti je promjenljiv budući da zavisi od ostvarene godišnje proizvodnje električne energije u energetsom objektu i tržišne cijene električne enrgije.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni *Predlog uredbe o načinu utvrđivanja koncesione naknade za privredno društvo ili pravno lice koje koristi vodnu akumulaciju i/ili vodotok za proizvodnju električne energije u hidroelektranama.*

S poštovanjem,

 MINISTAR
mr. Milojko Spajić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA
NAZIV PROPISA	Predlog uredbe o načinu utvrđivanja koncesione naknade za privredno društvo ili pravno lice koje koristi vodnu akumulaciju i/ili vodotok za proizvodnju električne energije u hidroelektranama
1. Definisanje problema <ul style="list-style-type: none"> • Koje probleme treba da riješi predloženi akt? • Koji su uzroci problema? • Koje su posljedice problema? • Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? • Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)? <ul style="list-style-type: none"> • Predlog uredbe o načinu utvrđivanja koncesione naknade za privredno društvo ili pravno lice koje koristi vodnu akumulaciju i/ili vodotok za proizvodnju električne energije u hidroelektranama treba da riješi sljedeće probleme: <ul style="list-style-type: none"> - da onemogući da privredno društvo ili pravno lice koje koristi prirodna bogatstva, dobra u opštoj upotrebi i druga dobra od opšteg interesa za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije iz hidroelektrane ne plaća koncesionu naknadu. - sprječi nelojalnu konkurenciju na tržištu proizvodnje električne energije u hidroelektranama. • Uzrok problema je bio nepostojanje zakonskog okvira. Naime, do sada je davanjem koncesija u skladu sa Zakonom o koncesijama uspostavljen sistem koncesionog odnosa između koncedenta i koncesionara. Međutim, donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama („Službeni list CG“ broj 73/19), koji je počeo da se primjenjuje od 05.07.2020.godine, propisana je obaveza podnošenja zahtjeva za davanje koncesija, za privredna društva ili pravna lica koja koriste prirodna bogatstva, dobra u opštoj upotrebi i druga dobra od opšteg interesa za obavljanje djelatnosti, a koja nemaju zaključen ugovor o koncesiji. • Posljedice problema su, korišćenje prirodnih bogastava koji su u vlasništvu Države od strane privrednih subjekata bez zaključenog ugovora o koncesiji sa Državom, neplaćanje koncesione naknade za korišćenje istih i postojanje nelojalne konkurencije na tržištu proizvodnje električne energije iz hidroelektrana, kao i smanjenje prihoda državnog i opštinskog budžeta. • Ugrožavanje učesnika na tržištu proizvodnje električne energije iz hidroelektrana zbog neravnopravnog položaja i nepoštovanje principa pravičnosti. • Oštećeni subjekti su Država i opštine kao korisnici koncesione naknade za korišćenje prirodnih resursa za obavljanje privrednih djelatnosti. • Na ovaj način će privredna društva ili pravna lica, koja nemaju zaključen ugovor o koncesijama za korišćenje prirodnih bogastava, biti uvedena u sistem koncesija i plaćanja koncesione naknade, čime će takvi subjekti biti izjednačiti sa statusom postojećih i budućih koncesionara. 	
2. Ciljevi <ul style="list-style-type: none"> • Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? • Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. <ul style="list-style-type: none"> • Donošenje ovog propisa proisteklo je iz člana 66a stav 7 Zakona o koncesijama („Službeni list CG“, br. 8/09 i 73/19) čime je Vlada u obavezi da donese propis kojim će se urediti način utvrđivanja koncesione naknade. Osnovni cilj koji se postiže donošenjem ovog propisa je da se stvore uslovi za ocjenu podnijetih zahtjeva za davanje koncesije i za zaključenje ugovora o koncesiji sa privrednim društvima ili pravnim lica, koja koristi vodnu akumulaciju i/ili vodotok za proizvodnju električne energije u hidroelektranama, a koji nijesu u režimu koncesija. Na taj način uspostavio bi 	

se režim za plaćanje koncesione naknade za korišćenje prirodnog bogastva, odnosno vodne akumulacije ili vodotoke

Predloženim propisom postižu se dva osnovna cilja:

- uspostavlja se režim za plaćanja koncesione naknade za privredna društva ili pravna lica koja koriste prirodna bogastva, odnosno vodne akumulacije ili vodotoke za obavljanje privredne djelatnosti proizvodnje električne energije iz hidroelektrana;
- obezbjeđuju se dodatni budžetski prihodi kroz veću naplatu koncesione naknade.
- Nije primjenljivo.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- Izmjenama Zakona o koncesijama kao novina je uvedena obaveza da privredno društvo ili pravno lice koje koristi prirodna bogatstva, dobra u opštoj upotrebi i druga dobra od opšteg interesa za obavljanje djelatnosti, koje nema zaključen ugovor o koncesiji podnese zahtjev za zaključenje ugovora o koncesiji.

Društva na koja se odnosi ova obaveza su ona u kojima su ispunjeni uslovi da:

-država i/ili opština ima više od polovine akcija ili udjela ili više od polovine prava glasa ili ima pravo na izbor većine članova organa upravljanja ili lica koja su ovlašćena za zastupanje u skladu sa zakonom, ili odlučujući uticaj na upravljanje i vođenje poslova tog lica, ili

- više od polovine akcija ili udjela ima privredno društvo ili pravno lice u kome država i/ili opština ima više od polovine akcija ili udjela ili više od polovine prava glasa ili ima pravo na izbor većine članova organa upravljanja ili lica koja su ovlašćena za zastupanje u skladu sa zakonom, ili odlučujući uticaj na upravljanje i vođenje poslova tog lica.

U vezi sa tim, Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić (EPCG) je podnijela zahtjeve za dobijanje koncesija za korišćenje vode za proizvodnju električne energije u hidroelektranama Piva, Perućica i malim hidroelektranama koje su u njenom vlasništvu. Takođe, „Zeta Energy“ doo, kao privredno društvo u kojem je EPCG većinski vlasnik i ispunjava drugi od navedenih uslova, je podnijelo zahtjev za dobijanje koncesije za korišćenje vode za proizvodnju električne energije u hidroelektranama Slap Zete i Glava Zete.

Budući da je koncesiona naknada bitan element ugovora postoji potreba za donošenjem ovog propisa kako bi se okončali postupci po podnijetim zahtjevima za davanje koncesija. S tim u vezi ne postoji druga opcija za naplatu koncesione naknade osim donošenjem ovog propisa.

Nedonošenje ovog propisa bi onemogućilo sprovođenje odredbi iz Zakona o koncesijama i istovremeno uvelo ova društva u neregulisane odnose sa državom po pitanju korišćenja njene imovine u smislu korišćenja prirodnog bogatstva odnosno akumulacija i vodotoka.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Rješenja u propisu će pozitivno uticati na budžetske prihode države i lokalnih samouprava na čijoj se teritoriji nalazi predmet koncesije, a ne očekuje se negativni uticaji primjenom ovog propisa.
- Primjena propisa će izazvati troškove privrednim društvima ili pravnim lica, koja koristi vodnu akumulaciju i/ili vodotok za proizvodnju električne energije u hidroelektranama koji nijesu u režimu koncesija. Konkreno primjena ovog propisa bi uticala na EPCG i društvo „Zeta Energy“ doo. Godišnji prihod koji se može očekivati po ovom osnovu je oko 1,5 mil. eur i isti je promjenjiv jer zavisi od ostvarene godišnje proizvodnje električne energije u energetsom objektu i tržišne cijene električne energije. Naime, svi ostali subjekti čiji su objekti u funkciji korišćenja hidropotencijala za navedenu svrhu su u režimu koncesija i plaćaju koncesionu naknadu.
- Ukoliko bi primjenili predložene odredbe ove uredbe, na prosječnu cijenu električne energije od 100€/MWh i proizvodnju uzetu kao prosjek zadnjih tri godine, očekivani prihod po osnovu koncesione naknade bi na godišnjem nivou iznosila od EPCG cc 1,4 mil. eura, a od Zeta Energy cc 150.000, eura. Navedeni iznos koncesione naknade za hidroelektrane snage veće od 300 MW (HE Piva i HE Perućica) je jednak iznosu od 1% vrijednosti prodate električne energije na godišnjem nivou u datoj hidroelektrani, dok je za hidroelektrane snage manje od 10 MW (mHE u vlasništvu „Zeta Energy“ i mHE u vlasništvu EPCG) taj iznos naknade jednak sa novčanim iznosom 6,5% prodate proizvedene električne energije u hidroelektrani. Na ovaj način se omogućava da se u sistem koncesija uvedu subjekti koji koriste prirodna bogatstva a nijesu u sistemu koncesija, pri čemu je osnovni cilj da ih ovaj propis dovede do izjednačavanja sa postojećim subjektima koji imaju koncesiju za ovu namjenu. U predloženi propis inkorporirana je dosadašnja praksa po pitanju visine koncesione naknade za objekte koji već koriste hidroenergetski potencijal za proizvodnju električne energije u hidroelektranama. Svi dosadašnji subjekti koji se već nalaze u sistemu koncesija donošenjem ovog propisa neće biti dodatno opterećeni, odnosno primjena ovog propisa neće uticati na ta lica.
- Pozitivne posljedice se ogledaju u činjenici uspostavljanja da privredna društva ili pravna lica, koja nemaju zaključen ugovor o koncesijama za korišćenje prirodnih bogastava, biti uvedena u sistem koncesija i plaćanja koncesione naknade, čime će takvi subjekti biti izjednačiti sa statusom postojećih i budućih koncesionara.
- Ovim propisom se ne podržava stvaranje novih privrednih subjekata, dok se uspostavlja tržišna konkurencija.
- Administrativna opterećenja izražena su kroz izradu rješenja o obračunu koncesione naknade, kao i prikupljanju svih neophodnih podataka za izradu istih. Ovaj propis neće stvoriti biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;**
- **Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

- Za implementaciju propisa nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore, niti jednokratno niti tokom određenog vremenskog perioda.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Kako nijesu potrebna sredstva iz budžeta, ista nijesu obezbijeđena, niti planirana kroz budžet za tekuću i narednu fiskalnu godinu.
- Ovim propisom nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa budžet Crne Gore će ostvariti prihod po osnovu veće naplate koncesione naknade za korišćenje vodnih akumulacija i/ili vodotoka za proizvodnju električne energije u

hidroelektranama. Očekivani godišnji prihod po osnovu primjene ovog propisa je oko 1,5 mil. eur a isti je promjenjiv budući da zavisi od ostvarene godišnje proizvodnje električne energije u energetsom objektu i tržišne cijene električne energije.

- Obračun koncesione naknade za korišćenje vodne akumulacije i/ili vodotoka za proizvodnju električne energije u hidroelektranama utvrđuje se na osnovu procentualnog udjela godišnje proizvedene električne energije u hidroelektrani, a koji zavisi od instalisane snage energetskog proizvodnog objekta, ostvarene proizvodnje električne energije, kao i cijene električne energije na referentnoj energetske berzi.
- Ne postoje problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda.
- Sugestije Ministarstva finansija i socijalnog staranja u pogledu predloženog propisa nijesu postojale.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, **Obrazložiti**

- U procesu pripreme predloženog propisa nije bila uključena eksterna ekspertiza već je ovaj propis urađen od strane predstavnika Ministarstva kapitalnih investicija, s obzirom da se radi o propisu čija je oblast djelovanja u nadležnosti ovog ministarstva. Privredna društva na koja će se odnositi primjena ovog propisa su upoznati sa obavezom donošenja istog, i podnošenjem zahtjeva za dobijanje koncesije su istovremeno i dodatno inicirali njegovo donošenje budući da je visina koncesione naknade jedan od bitnih elemenata ugovora o koncesiji.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Prepreke za implementaciju propisa ne postoje.
- Da bi se ispunili ciljevi ovog propisa potrebno je sprovođenje postupka za zaključenje ugovora o koncesijama i naplate koncesione naknade.
- Indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva su povećanje naplate koncesione naknade po osnovu korišćenja vodnih akumulacija i/ili vodotoka za proizvodnju električne energije u hidroelektranama.
- Ministarstvo kapitalnih investicija i organ uprave nadležan za naplatu prihoda će biti zaduženi za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene ovog propisa.

Podgorica, 25. januar 2022. godine

